

Don Giovannis karriär

Don Giovanni karriär

komisk tragedi i fem akter

av Christian Lanciai (1992)

Personerna :

Don Giovanni
Silvio, hans far
Elvira, hans mor
Fausto, hans vän
Bartolomeo, gammal vän i familjen

fnask:
Teresa
Beata
Magdalena
Laura
Monica
Veronica

Mamma Rosa
Maria de Blasgues
Commendatore, hennes far
Marisa, hennes mor
Ruggiero, hennes bror
en värdshusvärd
en gäst
en abbedissa
System Clotilde
system Fortunata
Don Giacomo, en präst
Marta, en lantflicka

andra gäster i tavernan, i bordellen, andra nunnor i klostren, etc.

Handlingen äger rum på Sicilien omkring 1500.

Notis.

Don Juan-temat är bekant. Emellertid har man aldrig kommit till rätta med dess egentliga bakgrundshistoria. Föreliggande drama gör inte anspråk på att ha kartlagt hela sanningen. Det är blott en teori som i bästa fall kanske kan utgöra någon hjälp för framtida Don Juan-forskning.

31.7.1992

Akt I scen 1. Hemma.

fadern När kommer den drummeln hem?
modern Han är rädd för dig, Silvio. Du skrämmer honom med dina onådiga blickar. Han känner att du utgör ett hot mot honom.
Silvio Men det här går inte längre, Elvira.
Elvira Tålmod, Silvio. Ännu kan det bli karl av honom.
Silvio Inte som han håller på. Han sitter ju bort sitt liv! Han begraver sig levande i sina böcker! Han ruttar bort som en mumie! Han håller på att bli en självgod, bekväm, initiativlös och oduglig krake! Han kunde lika gärna bli präst!
Elvira Han kanske blir präst.
Silvio Kom inte med sådana oerhörda hotelser! Han är vår ende son! Familjen dör ut med honom om han fortsätter så här!
(*En dörr går.*)
Elvira Jag hör honom komma.
Silvio Det var på tiden! (*De väntar med spänning.*)
sonen (kommer försynt in) God afton, far. God afton, mor!
Silvio (ryter) Var har du varit så här länge?
sonen (förskrämt) I klosterbiblioteket, far.
Silvio Du stinker munkdamm på en mils avstånd!
Elvira Silvio, brusa inte upp så där.
Silvio Brusa inte upp så där! Vad ska jag annars göra när vår son förspiller sitt liv bland mögliga munkar och dammiga luntor! Får vi barnbarn av det, kanske?
Elvira Silvio, vår son är trött och behöver få sova.
Silvio Är det det enda du kan lära honom? Sovna? Ska han då få sova bort sitt liv tills vi dör? Ska ingen djävul få väcka honom så länge han lever?
Elvira Du hädar, Silvio.
Silvio Om ändå min son var lika hädisk! Jag kunde i alla fall göra barn! Giovanni, det här går inte längre. Du måste gifta dig.
Giovanni Gifta mig, far?
Silvio Ja, eller någonting liknande. Du måste träffa flickor. Du måste skaffa barn. Du kan inte bara sitta hemma och mögla som en svamp bara för att ruttna bort med tiden! Du är vår ende son, Giovanni! Det är bara du som kan få familjen att leva vidare!
Giovanni Men vem ska jag då gifta mig med, far?
Silvio Gift dig med vem som helst bara du gifter dig!
Elvira Silvio!
Silvio Eller knulla med vem fan som helst bara du knullar och skaffar barn och blir karl någon gång! Gå och ligg med horor, vet jag! Det kanske kan lära dig lite naturlighet!
Elvira Silvio! Vår son är känslig!
Silvio Vilken kuk är inte känslig? Det är därför den finns! Den behöver känna att den lever! Den är till för att användas och inte bara för vattenkastning! Jag menar allvar, Giovanni. Du får inte bo hemma längre förrän du har gift dig.
Giovanni Kör ni ut mig, far?
Silvio Ja, och det med besked.
Giovanni Men vart ska jag ta vägen?
Silvio Gå till bordellen! Där finns alltid lediga sängar! Här har du pengar! Köp vem som helst! Så, ut med dig nu! (*kör ut honom*) Och visa dig inte igen förrän du borrat håll i en jungfru!

Elvira Silvio, jag skäms över dig.
Silvio Det har du aldrig gjort förut och särskilt inte i sängen.
Elvira Men hur ska han klara sig?
Silvio Jag gav honom pengar så det räcker. Pengar kan han alltid få. Vi är ju förmögna tillräckligt. Men ve honom om han inte äntligen gör bruk av sina resurser!

Scen 2. En taverna.

Giovanni Men Fausto, hur gör man?
Fausto Giovanni, du ska inte bekymra dig om sådant. Du hör hemma bland dina böcker. Vad gör du för resten på ett ställe som detta? Här har du ju aldrig varit förut!
Giovanni Far har kört ut mig hemifrån.
Fausto Varför det?
Giovanni Han vill inte se mig mer förrän jag har haft en kvinna.
Fausto (gapskrattar) Vilken skälm din far är! Vad är han för en dåre? Är han som alla fäder svartsjuk på sin hustru för att hon vill ha en fullvuxen son kvar boende hemma hos sig? Tror han att han kan tvinga dig till att bli en horbock? Giovanni, din far är en värre narr än jag trodde.
Giovanni Men vad ska jag göra?
Fausto Har han gjort dig arvlös och medellös också?
Giovanni Nej, pengar har jag, och mera får jag när jag vill.
Fausto Då är det inga problem.
Giovanni Vad menar du?
Fausto Då kan du köpa vem som helst. Då kan du göra dig glada dagar ända tills din far blir ruinerad och längtar efter att få sin son hem till sina billiga böcker igen. Lev, Giovanni! Du har ju råd!
Giovanni (förläget) Men – hur lever man?
Fausto Antingen lever man väl, eller också lever man inte.
Giovanni Och hur lever man väl?
Fausto Teresa, kom hit! (*kallar på en ung förtjusande men fal dam*) Här är en novis åt dig. Han behöver komma ut ur munkkåpan. Förstår du? Utbilda honom i livets konst. Han kan betala för sig. Men gör honom tacksam, så att han verkligen betalar. Förstår du?
Teresa (ställer in sig) Jag heter Teresa. Vad heter du, snygging?
Giovanni Giovanni.
Teresa Jag tror, messer Fausto, att din vän Don Giovanni är en finare herreman än du själv.
Fausto Det är han också. Hans familj är gammal och förmögen. Men han är enda äpplet på trädet. Pappan vill inte att det ska hänga kvar ruttnande och bli maskätet. Det gäller att få det att falla på rätt sätt.
Teresa Jag kan nog mina konster.
Fausto Det här, Giovanni, är nu din vän för livet. Hon överger dig aldrig. Hon blir som en ny mamma för dig. Hon ska lära dig allt om livet som din far kräver att du lär dig.
Giovanni Blir han nöjd sedan?
Fausto Garanterat.
Giovanni Ska jag gifta mig med henne?

Fausto Aldrig i livet! Det ensamt är förbjudet! Du får göra vad du vill med henne men aldrig gifta dig med henne! Är det förstått? Andra behöver henne också! Du får då hellre döda henne än att du gifter dig med henne.

Giovanni Aldrig skulle jag kunna döda ett så näpet flickebarn.

Fausto (blinkar åt Teresa) Det börjar bra. Han är redan kär i dig.

Teresa En så vacker ung man kommer att ha lätt för att bli kär. Värre är, att även många kommer att bli kära i honom.

Fausto Seså, turturbarn, ge er iväg nu och roa er på egen hand, och visa er inte igen för folk förrän natten är till ända! Det här blir din stora premiär, Don Giovanni!

Giovanni Men vart ska jag ta vägen?

Fausto Vi inte bara menar väl. Du gjorde rätt som kom hit till mig, Giovanni. Därigenom fick jag chansen att bevisa dig mitt livs största välgärning. Du blir tacksam för resten av ditt liv, för Teresa är en sann konstnär!

Teresa Kom, min vän, så går vi hem till mig. (*vill släpa med sig Giovanni.*)

Giovanni (gör ett sista försök) Men vad ska mamma säga?

Fausto Din mamma föds på nytt i natt, ty din far går nu igen i dig och gör av Teresa din nya mamma.

Giovanni Du talar i gåtor.

Fausto Du skall prisa mig därför. (*till Teresa*) Ge honom allt, men bli inte med barn. Där går gränsen.

Teresa Jag vet nog hur man klarar av barn. Don Giovanni blir fullvuxen i natt, och du ser aldrig mera detta barn.

Fausto Rätt så. Gå nu och roa er. Giovanni bjuder.

Teresa (till Giovanni) Kom, min vän. (*De går.*)

Fausto Cameriere! Lite mera vin om jag får be! En natt som denna får mig nästan att själv känna mig ung på nytt. Ty vad är den högsta ungdomliga njutningen? Jo, att förverka sin ungdom. Och efter att man gjort det är den enda ungdomsfröjd som återstår för en hela livet den att få se andra ungdomar på samma dåraktiga sätt gå i samma ålderdomsfälla och förverka sin ungdom. Men en njutning är det varje gång. Skål, cameriere! (*dricker med kyparen.*)

Scen 3. I hemmet.

Silvio Nå, Bartolomeo, vad har du att berätta om min son?

Bartolomeo Ser Silvio, många pratar om honom. Ingen känner längre igen honom. Han som var så saktmodig, snäll och god och som bara gick tillsammans med beskedliga munkar och läste fromma legender och latinska luntor går nu från glädjehus till glädjehus från stad till stad, och vad värre är, hans rykte bland kvinnorna är ganska betydande.

Silvio (munter) Nå, Elvira, vad säger du om det? Vår son gör succé i stora världen! Alltså gjorde jag rätt! Allt vad han behövde var en spark i ändan för att komma i gång ordentligt! Nå, berätta mera, bäste vän Bartolomeo! Vad säger damerna om honom?

Bartolomeo Nog sagt, hans rykte är rätt unikt, ty alla kvinnor som han lär känna utbyter sedan sina erfarenheter av honom och prisar honom inför varandra, jämför sina upplevelser av hans behag och fnittrar och blir sedan så hemlighetsfulla att ingen man rätt kan luska ut hur han bär sig åt egentligen.

Silvio (glad) Det är min son upp i dagen! Han går från klarhet till klarhet! Han har redan utvecklat sina hemliga knep! Vad säger du, Elvira? Är du inte stolt över vår son?

Elvira Herrarna får ursäkta mig, men det hade varit bäst om han fått stanna hemma.

Silvio Bäst för vem? För dig kanske?

Elvira Nej, men för kvinnorna och för honom själv.

Silvio Var inte orolig. Elvira! Det här är bara ett förspel! Tids nog finner han den rätta, och då gifter han sig med henne, och sedan har vi släktens framtid säkrad med barnbarn och barnbarns barn!

Elvira Före det blir jag aldrig lugn. Han är inte gift ännu. Och någonting säger mig, att han kunnat ge vårt namn en bättre framtid genom böckerna än genom lösa kvinnor.

Silvio Alla män behöver lösa kvinnor till att börja med, Elvira! Annars kan de aldrig finna den rätta! Annars hade jag aldrig kommit fram till dig!

Elvira Det hade varit bättre om du lämnat mig i fred.

Silvio Då hade du aldrig fått Giovanni.

Elvira Giovanni har du ändå både tagit ifrån mig igen och fördärvat redan.

Silvio (till Bartolomeo) Hör på den! Hon är inte på sitt bästa humör idag. Jag beklagar.

Bartolomeo (till frun) Ni är i er fulla rätt, signora. Ni hade en god son, men nu vet ingen vad det ska bli av honom. Kyrkan är ändå det enda stabila i Italien. Adjö, Ser Silvio.

Silvio Men vad går det åt dig? Menar du att jag skulle ha gjort fel?

Bartolomeo Det vet vi inte ännu, min vän. Vi kan bara hoppas att du inte gjort fel. Men får en ung vacker man en gång smak för vällustnöjen så brukar det sällan sluta bra för honom. Han blir antingen slapp och oduglig eller sjuk.

Silvio Vad är det du säger?

Bartolomeo Därför hoppas vi att han gifter sig.

Elvira (korsar sig) Ju förr desto bättre!

Bartolomeo Just det. God afton! (*avlägsnar sig*)

Silvio Att han också skulle vara en sån tråkig puritan! Ändå fick Giovanni den bästa utbildning han kunnat få.

Elvira Som du slet bort honom ifrån.

Silvio (rasar) Ja, jag slet bort honom från hans hjärnförmörkande böcker och satte honom i skola hos Donna Teresa, stadens bästa fnask! Och hon lärde honom till hjälte! Och där är han nu mitt inne i en strålande karriär! Så det så!

Elvira (korsar sig) Gud hjälpe oss, Silvio, och din son!

Silvio (bevekande) Lipa inte nu!

Elvira (torkar tårarna) Jag lipar inte. Jag bara beklagar männens eviga dårskap. (*avlägsnar sig*)

Silvio Vad tusan menade hon med det? Vad är det för beklagligt med att ge sig hän åt kärleken? Vad finns det väl för annan mening med livet? Fruntimmersskrupler! (*slänger en kruka i golvet*) Bara för att käringarna alltid säger nej när männen säger ja blir käringarna offer och männen segrare! Så det så! (*kastar ett käril i väggen efter Elvira.*)

Akt II scen 1.

Ett glädjehus med Giovanni bland många vackra glada damer.

Beata Don Giovanni, är det sant att du skall gifta dig?

Magdalena Om du gör det kommer alla Siciliens kvinnor att sörja för evigt!

Laura Vi överger dig aldrig, Don Giovanni, även om du gifter dig!

Monica Du måste fortsätta komma och besöka oss!

Veronica Vi behöver dig! Alla kvinnor behöver dig!

Mamma Rosa (bordellföreståndaren) Ett rum kommer alltid att vara reserverat åt er här, Don Giovanni.

Giovanni Vad ni är snälla mot mig! Vad alla kvinnor är rara mot mig! Vad har jag väl gjort för att förtjäna en sådan godhet?

Laura Du har inte kränkt oss utan älskat oss.

Beata Men varför måste du gifta dig?

Giovanni Jo, förstår ni, flickor, det är så här att min far är stolt över mig.

Monica (till de övriga) Vilken anledning! *(de fnittrar)*

Giovanni Han är stolt över mig för att jag lärt mig föra ett så utsvävande liv, men mitt utsvävande liv kostar honom pengar. Visst älskar jag er allesammans, men vad vore väl min kärlek värd för er om jag inte gav er tillräckligt betalt för era nöjen? Inte kan man ju älska gratis! Även kärleken kräver sitt pris! Och dess pris är antingen trygghet i form av pengar eller moralisk och juridisk trygghet i form av äktenskap. Nu har min far tröttnat på att jag bara älskar för pengar, så han kräver faktiskt av mig att jag gifter mig. Annars vill han inte längre bekosta mina nöjen. För att överleva måste jag således gifta mig. Så enkelt är det.

Magdalena Varför försörjer du dig inte själv, Don Giovanni? Du skulle lätt göra succé som kopplare för oss alla! *(flickorna fnittrar)*

Mamma Rosa Stopp där, nippetippor! Det krävs en dam för att hålla ordning på er! En så grann ung man som Don Giovanni skulle bara förvrída huvudet på er allesammans!

Veronica När dör din far, Don Giovanni? När får du ärva honom så att du kan komma tillbaka till oss?

Laura Vi överger dig aldrig!

Monica Vi släpper dig aldrig!

Beata Vi vill inte att du gifter dig med bara en person! Vi förbjuder det!

Giovanni Vem säger att jag skulle kunna nöja mig med att älska bara en person? Jag älskar ju hela världen! Jag tillhör ju alla och hela världen!

(damerna blir förtjusta)

Laura Så ska det låta!

Veronica Gift dig gärna om du samtidigt förblir oss alla trogen!

Giovanni (seriöst) På inget annat villkor skulle jag kunna gifta mig.

Mamma Rosa Nå, Don Giovanni, vem blir den lyckliga?

Giovanni Vad menar ni, Mamma Rosa?

Mamma Rosa Vem får den stora äran att bli er lagliga hustru och äga ert namn men aldrig er själ?

Giovanni Det måste bli någon rik arvtagerska. Någon annan skulle aldrig min far kunna tolerera. Det får bli Donna Maria de Blasgues. *(Damerna visar förvåning.)*

Magdalena Den sedesamma jungfrun blir svår för dig att vinna, Don Giovanni. Hon har hundra friare, men hon säger nej till dem alla, för hon förstår när de bara vill ha hennes pengar.

Giovanni Mig kan hon inte lura.

Beata Vad menar du, Don Giovanni?

Giovanni Hon är bara en kvinna. Även en rik och högfärdig kvinna, hur sedesam hon än är, måste falla för sin egen kvinnlighet, sin egen kvinnliga natur, sin egen svaghet för sig själv. Allt jag behöver göra är att smickra henne. Sedan faller hon som ett moget plommon i min famn.

Laura Tror du verkligen du kan lura henne, Don Giovanni?

Giovanni Alla kvinnor kan lura sig själva. De lever blott för att få lura sig själva. Det gäller bara att presentera för dem det rätta självbedrägeriet.

Mamma Rosa Don Giovanni är en erfaren man.

Giovanni Ni kvinnor har lärt mig allt om den mänskliga naturen. Ni är den mänskliga själens enda fullkomliga speglar, ty själva lever ni blott på att spegla er själva. Vad behöver jag väl veta mera om livet när jag en gång känner er?

Laura Var inte övermodig, Don Giovanni!

Magdalena Du är ändå inte en kvinna själv och kan aldrig heller bli det.

Laura Hennes fullkomliga list når du aldrig upp till.

Beata Och Donna Maria de Blasgues är inte den som låter sig luras.

Giovanni Det får vi se. Är hon kvinna, så faller hon, ty det ligger i kvinnans natur. Ni är allesammans Catanias mest framgångsrika kvinnor. Och är ni inte allesammans fallna? Kärlekens ljuvhet och berusning ligger just i dess eviga fall. Endast den som kan falla kan älska.

Mamma Rosa Don Giovanni är en filosof.

Giovanni Nej, bara en älskare. Farväl, mina turturduvor! Önska mig lycka till på min friarstråt!

Beata Lycka till, Don Giovanni!

Veronica Kom ihåg ditt löfte att förbli alla kvinnor trogen!

Monica Kom och besök oss!

Magdalena Ofta!

Giovanni Så ofta jag kan! Farväl! (*går*)

Laura Tror ni verkligen att han kan bli gift?

Veronica Han kan väl få försöka.

Laura Vad tror ni, Mamma Rosa?

Mamma Rosa Säkert blir han gift. Men säkert inte bara en gång. Och hans egen far är nog inte den enda far han kommer att få trassel med.

Beata Har Donna Maria Blasgues någon far?

Mamma Rosa Ja, och det är inte vilken far som helst. Det är Il Commendatore av Corleone!

(flickorna ryser)

Magdalena Hu! Är han farlig?

Mamma Rosa Han kan bli farlig just för en så troskyldig och bekymmerslös blåögad älskare som Don Giovanni.

Laura Borde vi varna honom?

Mamma Rosa Aldrig. Männens värld har vi kvinnor ingenting med att göra.

Scen 2. I hemmet.

Silvio Nå, Bartolomeo, vad nytt? Vad har du hört?

Bartolomeo Din son är dig som vanligt god och lydig i allt. Han har övergivit glädjeflickorna och börjat uppvakta en jungfru.

Silvio (triumferande) Sade jag inte det, Elvira? Tids nog blir han gift! Och den jungfrun låter han inte vara jungfru länge! Snart nog har vi barnbarn, Elvira!

Elvira Det tror jag inte förrän jag ser det, och oäkta barnbarn lever man bättre utan.

Silvio Ha-ha! Vad spelar det för roll om barnbarnen är äkta eller oäkta? Ju fler, desto bättre! För mig får Giovanni gärna göra alla Siciliens och hela Italiens kvinnor med barn! Särskilt om de är jungfrur! Ha-ha! (*skrattar*) Nå, Bartolomeo, vem har han giljat till?

Bartolomeo Oss emellan sagt, Don Silvio, är han ute och kryssar i farliga vatten. Av alla lättillgängliga damer har han utvalt Donna Maria de Blasgues, den enda svårtillgängliga.

Silvio Il Commendatores dotter?

Bartolomeo Just hon.

Silvio Vet han om farorna?

Bartolomeo Knappast.

Silvio Men vad gör det? Han behöver kanske litet motstånd. Av alla tänkbara utmaningar har han valt den svåraste.

Elvira Vem är det?

Silvio Den famösa familjen Blasgues di Corleone, Siciliens troligen rikaste familj. Ingen vet säkert, ty Il Commendatore är en tystlåten och hemlighetsfull människa.

Elvira Vari ligger faran?

Silvio Il Commendatore bevakar sin dotter som sin ögonsten. Hans omätliga rikedomar och ägor betyder ingenting för honom i jämförelse med hans enda dotter. Och hon är både vacker och klyftig. Hon låter sig inte luras, och hon har gett hundratals friare korgen redan. Dessutom har hon en äldre bror som bevakar henne precis lika svartsjukt som den mäktiga pappan....

(*till Bartolomeo*) Nå, Bartolomeo, vet du om Giovanni gjort några framgångar hos henne ännu?

Bartolomeo Jag vet bara att han gör henne sin kur och att hon inte är mindre sval mot honom än mot alla andra. Emellertid lär hon ha givit honom hopp.

Silvio Berätta!

Bartolomeo Hon träffar inte längre någon annan kavaljer än din son, för hon lär själv ha sagt att alla de andra är som kråkor mot påfågeln.

Silvio Är Giovanni då så fåfäng redan?

Bartolomeo Han har lärt sig. Varje dam han älskat hittills har gjort honom skönare. Men de har alla varit fallna damer. Nu har han att göra med en jungfru, och däri ligger den största faran.

Silvio Hur så?

Bartolomeo Om han på något sätt lyckas komma åt hennes jungfrudom är han en död man för Il Commendatore.

Silvio Naturligtvis gifter han sig med henne först.

Elvira Tror du det, Silvio, efter den karriär han redan beskrivit?

Bartolomeo Elvira har rätt. Med den erfarenhet Giovanni redan har torde det bli lätt för honom att förföra Donna Maria, som är oemotståndlig. Han tycks ju nu dessutom sakna konkurrens om henne.

Silvio Men om han kränker henne måste han ju gifta sig med henne.

Bartolomeo Och om han kränker henne och sedan därför blir mördad av fadern och brodern?

Silvio Så dumma är de väl ändå inte.

Bartolomeo Don Silvio, när det gäller kärlek har visdom eller dumhet ingen talan. Känslan och passionen är enväldshärskare.

Elvira Se till att Giovanni får ett frieri framfört till Donna Maria, Silvio. Om han får korgen är det bäst att han får den genast.

Silvio En sådan korg får han inte få! Ett sådant parti får inte gå oss förbi! Han måste gifta sig med henne! Jag ska själv ta kontakt med Il Commendatore!

Scen 3. En vacker palatsträdgård.

Maria Min far vill inte att du ska gifta dig med mig, Don Giovanni.

Giovanni (mera tilldragande än någonsin) Men varför inte det?

Maria Han säger att din far är en skurk som bara vill komma åt våra pengar.

Giovanni Är det du eller din far som bestämmer över ditt liv?

Maria Det är min far. Jag är bara hans dotter.

Giovanni Tycker du då inte alls om mig?

Maria Alla vet, Don Giovanni, att ni är den vackraste mannen på hela Sicilien. Alla kvinnor vet det. Och det är det som är felet. Ni har känt alltför många kvinnor. Jag har inte känt någon man.

Giovanni Jag vill icke känna någon utom er.

Maria Min far säger nej.

Giovanni Och vad säger ni själv?

Maria Jag måste lyda min fader.

Giovanni Har ni då ingen egen vilja?

Maria Ni vet att jag håller av er, Don Giovanni. Ni vet ju att jag kört bort alla andra kavaljerer från min närvaro utom er. Säger det inte allt?

Giovanni Alltså älskar ni mig!

Maria Vilket min fader förbjuder mig att göra.

Giovanni Er fader! Alla fäder vill hålla sina döttrar inspärrade i klostercell tills de förtvinar, bara för att de inbillar sig att friarna vill deras döttrar något ont, men så är inte fallet! Sanningen är, att fäderna bara är avundsjuka på alla dem, som skulle kunna älska deras döttrar, emedan de själva aldrig får göra det! Jag vill bara älska er, Donna Maria! Kärleken är ingenting ont och gör inte ont och kan aldrig resultera i någonting ont!

Maria Jag kan aldrig bli gift med er. Min far tillåter det aldrig. Då får ni inte heller älska mig, ty det skulle vanära mig och min familj.

Giovanni Om vi inte kan gifta oss, så överklagar jag. Det finns en högre institution än äktenskapet.

Maria Och vad kan det vara?

Giovanni Det naturliga äktenskapet!

Maria Ni är farlig, Don Giovanni!

Giovanni Nej, bara naturlig, bara äkta, bara ren och sann.

Maria Ni vill ta en stor risk.

Giovanni Jag riskerar gärna livet för er.

Maria Det är bara det att ni då även riskerar mitt liv.

Giovanni Jag utsätter gärna mig själv för er brors och er faders svärd. Men de skulle utsätta er för sina svärd.

Maria Men ni vill utsätta mig för ert.

Giovanni Kärleken är aldrig beväpnad.

Maria Är den inte? Vad är väl då det naturliga vapnet som används vid ett sådant våldtäktsförsök som ni tycks vilja föreslå?

Giovanni Jag är en älskande friare och icke en våldtäktsman. Jag gör ingenting utan min älskades tillåtelse.

Maria Jag vet ingenting om kärleken, ty jag är ung och minderårig och har aldrig fått ha någon man för mig själv. Det har gjort mig nyfiken på kärleken. Jag skulle gärna lära känna den genom er.

Giovanni Ni gör mig lycklig!

Maria Jag hoppas bara att er kärlek kan göra mig lycklig. Hör nu på. Det finns bara en möjlighet. Jag träffar min biktfar i katedralen en gång i veckan....

Scen 4. I palatset.

Commendatore Vad i alla förgjorda helgons namn är det du säger, min son?

Ruggiero Alla vet det utom du.

Commendatore Det kan inte vara möjligt! Det får inte vara möjligt! Min enda dotter! Hur kan du förklara det?

Ruggiero Den där gynnaren från Syrakusa måste ha förvridit huvudet på henne.

Commendatore Den där drummeln från Syrakusa ska du vrida nacken av! Hela hans familj är bara gamla skurkar och ökända förskingrare! Fattar hon inte att allt vad han vill ha är hennes pengar?

Ruggiero Hon tycks inte fatta det.

Commendatore Hur långt har det gått? Har hon förlorat sin oskuld?

Ruggiero Jag vet inte.

Commendatore Har du inte frågat henne?

Ruggiero Hon har inte velat svara.

Commendatore Inför sin far skall hon nog få svara! – Vad är det, Marisa?

Marisa Förlåt mig, min käre make, men vi har fått besök.

Commendatore Vem då av?

Marisa Det är självaste fadern till vår dotters sista friare.

Commendatore Han kommer som på beställning! Släpp in honom så att vi får vrida nacken av honom!

Marisa Han kommer i ärligt uppsåt.

Commendatore Nåväl, Marisa, vi ska inte genast vrida nacken av honom, men Gud nåde honom om han inte vrider nacken av sin ohängde son!

Marisa Det är väl därför han har kommit.

Commendatore För att vrida nacken av sin son?

Marisa Nej, för att plädера för sin son och mildra hans rykte.

Commendatore Omöjligt! släpp in honom! (*Marisa går ut.*)

Vad tror du om det, min son? Skändarens fader vågar sig in i det sårade lejonets kula!

Ruggiero Han måste vara bra naiv.

Commendatore Och patetisk. (*Don Silvio träder in.*) Nå, din förbannade gamla ärkebov och horbocksalstrare, vad har du att göra bland dina mest oförsonliga fiender?

Silvio Ni måste ha fått något om bakfoten.

Commendatore Din son har skändat min enda dotter. Hur tänker du gottgöra det? Har du kanske någon egen oskuld att ge bort i stället?

Silvio Min son älskar er dotter och önskar gifta sig med henne.

Commendatore Du upprepar dig som en apa. Har jag inte sagt att han aldrig kan få henne? Har jag inte sagt att ni är en familj av utblottade bedragare som bara

gifter er för att komma er upp och suga ut bättre familjers tillgångar genom beräknande innästling? Vad gör du här då, din gamle babian?

Silvio Om min son har kränkt er dotter är han skyldig henne ett äktenskap. Om ni då inte tillåter det är ni en åsna.

Commendatore Hör på den utpressaren, Ruggiero. Har du hört maken till fräckhet? Vad ska vi göra med honom? Ska vi skicka hundarna på honom så att han slutar som hundskit? Är inte det den enda rättvisa och lämpliga behandling vi kan ge honom?

Silvio Herr Commendatore, ni anklagar min son utan bevis. Ni vet inte om er dotter verkligen har skändats eller inte. Varför tar ni inte reda på hur det verkligen förhåller sig innan ni gör er skyldig till meningslösa dumheter?

Commendatore Tror ni min dotter någonsin kommer att tillstå om hon förlorat sin oskuld eller ej?

Silvio Jag föreslår att ni själv talar ut med min son.

Commendatore Var är han?

Silvio Han väntar här utanför.

Commendatore Vad väntar han då på? Vi står ju här inne och väntar på honom! – Säg till någon att släppa in den där sakramentskade friaren, Ruggiero! (*Ruggiero går ut.*)

Nå, er son är här. Än sen? Han får aldrig min dotter även om han skändar henne tusen gånger och gör henne tjugo gånger med barn!

Silvio Don Camillo, ni är Siciliens snålaste egoist. Er dotter älskar min son. Är era pengar värda mer än hennes lycka?

Commendatore Mina pengar är värda tusen gånger mer än hennes olycka. Jag hävdar, att olycka är det enda er son kan ge henne.

Silvio Vad har ni för grund för en sådan utsaga?

Commendatore Det faktum att er son är en hänsynslös fruntimmerskarl som redan haft varenda hora från Syrakusa till Messina! Vem vet vad han bär på för könssjukdomar? Tror du jag vill ha min dotter nersmittad med alla lösa kvinnors gonorréer bara för att sedan se sig förskjuten och bestulen av en karaktärslös slyngel som aldrig kan vara någon kvinna trogen?

Silvio Ni drar förhastade slutsatser, Commendatore.

Commendatore Jag känner din familj och vet att den är genomrutten, Don Silvio. Det bästa du kan göra är att låta den dö ut.

Ruggiero (kommer in med Giovanni) Här är vår olycka, far.

Commendatore (ryter) Döda honom genast! (*Ruggiero drar blankt. Det gör även Giovanni. Strid på liv och död, men Giovanni försvarar sig duktigt.*)

Silvio (vred) Commendatore, det här är mot alla regler! (*drar sitt svärd och anfäller*)

Commendatore Förbannade bastardfader till skändare av Siciliens renaste mö!

(*försvarar sig ursinnigt. Alla fyra kämpar hektiskt en stund.*)

Giovanni Vad är det här för vansinne? Vad slåss vi för egentligen?

Ruggiero Du din förbannade libertin har förfört och skändat min syster!

Giovanni Jag friade till henne emedan jag älskade henne. Var det fel?

Ruggiero Det var min syster!

Commendatore Du fick korgen men förförde henne ändå! För det ska du dö, din gemena usling!

Giovanni Lugna er, mina herrar! Jag gör ju inte längre anspråk på henne.

Commendatore och Ruggiero (slutar slåss) Vad?

Giovanni Ni får behålla henne och hennes hemgift. Jag vill inte längre ha henne.

Silvio Vad är detta, min son?
Commendatore Förklara dig, slyngel!
Giovanni Ni vill hellre ha kvar hennes pengar än hennes oskuld. Jag vill hellre ha hennes kärlek än hennes pengar. Hon har redan gett mig sin kärlek. Resten struntar jag i.
Commendatore Av alla oförskämdheter jag någonsin hört från någon prostituerad kopplare....
Silvio Du får inte ge upp nu, min son!
Giovanni Jag ger inte upp. Jag har fått nog. Hon älskar mig. Det är nog. Smörj er med hennes pengar så mycket ni vill, men hennes hjärta får ni aldrig mer. Det tillhör mig, och det behåller jag för evigt.
Commendatore Du avstår alltså från äktenskap, horpojke?
Giovanni Frivilligt. Behåll henne ni om ni kan. Farväl, mina herrar. Far, på återseende. (*bjuder höviskt farväl och går lugnt ut.*)
Ruggiero Vad betyder detta, pappa?
Commendatore Ja, vad betyder detta, Don Silvio?
Maria (utanför) Det är de förbannade människens fel alltihop! Jag vill aldrig mera se dem!
Ruggiero Det är Maria.
Commendatore Hon är upprörd. – Maria! (*kallar in henne*)
Marisa (utanför) Din far ropar på dig, Maria.
Maria (utanför) Jag vill aldrig mera se honom!
Marisa (utanför, lugnt) Du måste gå in till honom när han kallar dig.
Commendatore Maria! Kom genast hit!
Maria (utanför som tidigare) Må jag då se honom blott för att få förbanna honom! (*kommer in.*)
Ruggiero Maria! Vad är det?
Maria Era förbannade uslingar! Ni har skilt mig från honom!
Commendatore Från vem, Maria?
Maria Grymme far, du vägrade låta mig få den enda jag älskade bara för att du tänkte på dina pengar och egendomar! Nu får jag aldrig se honom mer!
Ruggiero Vem talar du om, Maria?
Maria (gråter) Don Giovanni! Vem annars! (*faller i Don Silvios armar, som tröstar henne som en riktig fader.*)
Silvio Det är ni som gjort henne olycklig och inte min son!
Commendatore Det här är ju skandalöst!
Ruggiero Jag ska jaga den lurendrejaren till världens ände om det behövs och få honom levande!
Silvio Vill du på det sättet trösta din syster och återge henne hennes älskade?
Commendatore Don Silvio, ut från mitt hus!
Silvio Och lämna er dotter åt era klor, som förstört hennes liv?
Maria Är ni Don Giovannis fader?
Silvio Ja, mitt barn.
Maria För mig bort härifrån. Jag vill aldrig mera se dessa vilddjur.
Silvio Mitt barn, se din fader. (*börjar gå bort med henne.*)
Ruggiero (anfäller honom med svärdet i ryggen) Lämna min syster i fred, messer Silvio!
Silvio (vänder sig om föraktfullt) Angriper du en obehäpnad gammal man och din egen syster, Don Ruggiero? (*går vidare och ut med Maria.*)

Commendatore Lämna gubben i fred. Tids nog kommer hon tillbaka. Det är den där Don Giovanni vi vill komma åt. Hans är skulden till hela detta elände.

Ruggiero Jag svär att döda honom, far! Jag svär att hämnas min systers ära!

Commendatore Osvuret är bäst. Men en sak är säker. Don Giovanni slipper oss aldrig.

Ruggiero Nej, far.

Commendatore Vi ska bevaka honom tills han dör, och när han dör ska vi triumfera. Och han ska aldrig bli gift med någon.

Ruggiero Inte ens med min syster?

Commendatore Allra minst med henne.

Akt III scen 1.

I en taverna; Giovanni och Fausto med vänner.

Fausto Berätta för oss, Giovanni, hur bär du dig åt för att nå en sådan fantastisk ryktbarhet?

Giovanni Fråga inte mig, Fausto. Jag gör ingenting. Kvinnorna bara lägger sig för mig.

Fausto Men aldrig har någon kvinna ju ännu sagt nej till dig! Hur lyckas du få dem alla på fall?

Giovanni Sporten är enkel. Man följer bara sitt samvete. Man forcerar sig aldrig utan håller bara på så länge det är roligt. Man spelar bara på känslorna och lämnar det fysiska i fred. Ni unga älskare, som jagar efter jungfrur och vackra kvinnor, begär alla det fatala felet att ni tror att själva älskogsleken är det enda väsentliga. Det är i själva verket en banal bisak och bara en parentes. Det väsentliga är känslorna, själarnas sammanblandning med varandra och uppgående i varandra, själva utmaningen i att vinna den utvaldas fulla förtroende, insnärjandet och fångandet av hennes själ i ens egen för evigt. Glöm allt det fysiska. Kommer det så kommer det av sig självt. Allt det väsentliga är helt oberoende av vad som sker kroppsligt.

Ruggiero (har obemärkt kommit in) Likväl kan du inte förneka, Don Giovanni, att du med din beräknande hänsynslöshet har förstört fler kvinnors liv än någon annan, förfört fler än någon annan, skändat fler än någon annan och även våldtagit fler än någon annan. Din filosofiska fixering vid det själsliga är bara en vacker mask för alla dina brott.

Giovanni Aha! En av mina beklagliga avundsmän! Hur många kvinnor har du haft, Don Ruggiero? (*allmän munterhet*)

Ruggiero Skrävla lagom, din falska högfärdsblåsa! Min syster, som du kränkte, har stängt in sig på kloster och blir aldrig gift, och det är ditt fel!

Giovanni (lugnt) Hon hade blivit gift om ni låtit mig gifta mig med henne.

Ruggiero Min far kommer att förfölja dig så länge du lever! Han har svurit att hämnas på dig även om han skulle dö före dig!

Giovanni (till de andra) Och han anklagar mig för skrävel! Han skryter om sin fars vålnad eller lik som kommer att stryka omkring här bara för att klå mig efter att han är död! Varför kan du inte göra det själv, Ruggiero?

Ruggiero Jag kan det, och jag ska det! (*drar blankt*)

värdshusvärden Inga dueller här, mina herrar, jag ber er!

Ruggiero Han bad om det själv! Försvara dig, Don Giovanni, mot en kränkt systers oförsonlige broder! Eller är du ett kräk med för släta frökenhänder för att våga slåss som en man?

Giovanni (drar blankt) Du vet mycket väl, Ruggiero, att jag aldrig tackar nej till dueller.

Fausto Skilj dem åt!

Giovanni Nej, det här är en hederssak! Denne skrävlare och hans fader har med ihållande frenesi förföljt mig och hetsat alla Siciliens hundar emot mig bara för att de vägrade låta Donna Maria gifta sig med mig. De må skylla sig själva!

(gör ett utfall. Striden är i full gång.)

värden (förtvöljad) Nej, inte blod här på golvet och bänkarna nu igen!

Fausto Skilj dem åt innan någon av dem mördas av den andre! Vi vill inte ha en onödig konflikt förstora till obotlig skada!

Giovanni (rasar mot Ruggiero) Jag älskade din syster! Jag ville bli din bror, Don Ruggiero, men allt vad din familj kom med mot mig var hat! Skyll då dig själv för att din syster övergivit sin familj för evigt! *(genomborrar honom.)*

Ruggiero (faller) Ewig fördömmelse över dig, Don Giovanni! *(dör)*

Fausto (med de andra, samlas omkring honom) Hur är det med honom?

värden (undersöker honom) Han är stendöd.

Fausto Du är en död man, Don Giovanni. Du måste fly från Catania genast och för alltid.

Maria (kommer in i andra delen av tavernan, anar ingenting) Jag hörde att min bror skulle uppsöka min älskade här i denna taverna. Vet ni om Don Giovanni och Don Ruggiero Blasgues finns här i afton? *(frågar en gäst.)*

gästen Donna Maria, jag är rädd att ni kommer för sent.

Maria Vad har hänt?

Giovanni (hör Marias röst) Är det Maria? Vad gör hon här?

gästen Er förförare har just mördat er broder, Donna Maria.

Giovanni (rusar fram) Maria! *(omfamnar henne)*

Maria Rör mig inte, Don Giovanni! *(Giovanni släpper henne genast.)*

Säg att du inte har dödat min broder!

Giovanni Din broder utmanade mig på duell. Tyvärr så dödade jag honom.

Maria (ropar) Nej!

Giovanni (omfamnar henne igen) Förlåt mig, min älskade!

Maria (skriker) Rör mig inte!

Fausto Det är sant vad han säger, Donna Maria. Er broder kom hit och var blind av hat.

värden Jag försökte stoppa duellen men det var omöjligt.

Giovanni (lämnar ifrån sig sin värja) Kan du förlåta mig?

Maria (efter någon tvekan) Don Giovanni, det är bara dig själv du har dödat. Min far kommer nu aldrig att vila förrän du är lika död som hans ende son min broder. Du måste fly för ditt liv och aldrig komma tillbaka mera.

Giovanni Och du? Vad tänker du själv göra?

Maria Uppfylla mitt redan avgivna löfte och begrava mig levande i ett klostrets hälsosamma disciplin och kyskhet. Det är tyvärr det enda riktiga jag har att göra. Farväl, Don Giovanni. Vi ses aldrig mera. *(går hastigt därifrån.)*

Giovanni Maria! Hur kan du låta dig inmurats levande bland mumier och lämna mig ensam levande utanför i detta helvete av mänskornas passioner!

Fausto Gaska upp dig, Giovanni! Det finns andra kvinnor!

Giovanni Javisst, hela världen är full av kvinnor, men vad betyder de för mig? Hur kan de väl trösta mig inför denna grav som jag själv störtat min ende broder i? Ty jag får aldrig någon familj eller broder mera. *(störtar därifrån.)*

värden Han är ifrån sig.

Fausto Bara han inte gör någonting dumt.
värden Min vän, den unge vackre mannen kommer aldrig att göra någonting annat än vad som är dumt. Ty han är slav under kärleken.
Fausto (till de andra) Gå hem, gott folk! Festen är slut! Här är ingenting roligt mera att göra! (*kör ut dem. Till värden:*) Skicka efter en präst, så att er taverna blir av med liket.
värden Ja, det får vi nog göra. Men jag är rädd att stanken av minnet kommer att leva kvar.

(*De hjälps åt med att bära undan liket.*)

Scen 2. I klostret.

abbedissan Du är välkommen hit till klostret, Maria, men du får aldrig träffa den unge Giovanni mera. Om han kommer hit och söker upp dig så får du inte tala med honom.

Maria Det förstår jag fullkomligt, moder Filotea.

abbedissan Du har gått igenom en svår prövning, men du har sökt dig fram till den rätta vägen, och här skall du omsider få den frid du behöver. – Ja, vad är det, syster Clotilde?

Clotilde Det är en man vid porten som söker syster Maria.

abbedissan Vem är det?

Clotilde En välklädd ung man som ser sympatisk ut.

abbedissan Fråga vem det är, och kom tillbaka hit sedan.

Clotilde Jag har redan släppt in honom. (*Giovanni inträder.*) Här är han.

abbedissan Maria, här har du din första stora prövning här i klostret. Se till att det blir sista gången du träffar honom. Kom, Clotilde, låt oss gå.

(*går med Clotilde.*)

Giovanni (efter en paus) Hur står det till, syster Maria?

Maria Moder abbedissan har förbjudit mig att tala med er.

Giovanni Ändå talar ni med mig.

Maria Jag är så illa tvungen, emedan ni har brutit er in i mitt kloster. Hur vågar ni? Varför har ni inte lämnat nejden? Vet ni inte att min fars lejda mördare är ute efter er?

Giovanni Jag ville se er en gång till och ta er med mig.

Maria Ni är galen av övermod. Vet ni inte att ni har mördat min ende broder?

Giovanni Han utmanade mig på duell. Det gick hederligt till.

Maria Kan ett mord gå hederligt till?

Giovanni Det var inte mord. Det var en duell man mot man på liv och död. Men männens hedersbegrepp kan kvinnorna aldrig begripa.

Maria För mig räcker det att veta att min bror är död och att det var enbart för er hand han dog.

Giovanni Hade det varit bättre om jag dött och han hade överlevt?

Maria Då hade min bror förtjänat mitt hat lika mycket som ni.

Giovanni Även som död?

Maria Nej, bara som levande.

Giovanni Ni hatar alltså den levande men älskar den döda. Vore det inte mera förnuftigt att älska den som lever och som finns tillgänglig än en som är död?

Maria Vad gör en sådan som ni här i ett kloster, Don Giovanni?

Giovanni Jag är här för att enlevera en nunna som ingenting har i detta kloster att göra.

Maria Jag kom hit för att söka frid. Allt vad ni har att erbjuda är ofrid.

Giovanni Jag lovar er, att friden är tråkig i längden, medan ofriden är mycket roligare.

Maria Och om jag avvisar er?

Giovanni Ni kan inte avvisa mig. Ingen kan avvisa mig bland kvinnor, och ni är alltjämt en kvinna.

Maria Vill ni fortfarande gifta er med mig?

Giovanni Jag försäkrar er, att jag, som lever, är en bättre brudgum än Kristus, som är död.

Maria Och om min far låter döda er för ert uppsåt?

Giovanni Jag är inte rädd för honom.

Maria Ni drar helvetet på er.

Giovanni Jag är inte rädd för något helvete.

Maria Don Giovanni, det finns andra kvinnor i världen. Glöm mig. Jag kan aldrig se er utan att bli påmind om min döda broder.

Giovanni Ni var mitt första och mitt sista frieri. Det finns ingen annan och kan aldrig finnas någon annan. Om ni gör mig besviken måste jag för alltid vara besviken på hela kvinnosläktet.

Maria Vilken överdriven narr ni är! Inser ni inte att ni har gjort bort er? Om ni nöjt er med att min fader avvisade ert frieri hade jag kanske kunnat tycka om er. Men ni insisterade och gav er inte förrän ni vanärat mig, och därefter mördade ni min broder. Till all lycka fick jag inte barn med er. Det är tyvärr det enda jag är er tacksam för.

Giovanni Ni är grym.

Maria Nej, realistisk.

Giovanni Jag vill ändå ta er härifrån och gifta mig med er. Det här är inget ställe för en ung vacker kvinna.

Maria Jag beklagar, Don Giovanni, men jag är inte längre någon ung vacker kvinna. Jag är skändad av er, och endast därför är jag här.

Giovanni Vad ni kallar en skändning var för mig en kärlek.

Maria En kärlek för er blev en ond lek för mig. Varför kunde ni inte förstå att min fader menade allvar?

Giovanni Jag älskade er.

Maria Kärlek är ingen ursäkt för dårskap.

Giovanni Kärleken är dårskapen som överträffar allt förnuft i vishet.

Maria Ni resonerar som ett barn.

Giovanni Och ni resonerar som en gammal nucka.

Maria Det är nog. Jag ber er gå.

Giovanni Jag går inte utan er.

Maria Jag kan aldrig mera mer än gräla i er närvaro.

Giovanni Hur kan jag väl överge er?

Maria Så tag mig då kvickt härifrån! Genast!

Giovanni Ni menar det?

Maria Javisst, men gör det nu.

Giovanni Min älskade! (*kysser henne varmt på munnen.*)

Maria Låt oss skynda oss! (*de går ut.*)

Giovanni (innan han försvinner) Nog trodde jag väl att jag kunde knycka en brud från själve Jesus! (*går ut.*)

Clotilde(s röst) Moder Filotea! De har rymt! De har rymt!

abbedissan Larma hela klostret! Ring i stormklockan! Stäng portarna!

Clotilde För sent! För sent!
abbadissan (kommer in med *Clotilde*. De ser den öppna porten.) Hon är förlorad.
(resignerar.)

Scen 3. Don Giovannis föräldrahem.

Silvio Nå, Don Bartolomeo, vad nytt från stora världen? Hur hart det gått med min sons giftermål?

Bartolomeo Tyvärr alldeles åt fanders, Ser *Silvio*. Gift är han, men inte har han någon glädje av sin hustru. Inte har hon fört någon hemgift med sig eller några pengar, ty hennes egen far har förskjutit henne och förklarat henne arvlös. Inte heller har din son fått någon ära av att han bortförde henne från klostret.

Silvio Det var ändå sturskt av honom att gå in i klostret mitt på dagen och bara hämta henne! Det är inte varje dag min son enleverar nunnor! De andra nunorna måste ha pissat blod och på sig av ren förtrytelse!

Bartolomeo Du tycker det är roligt, men det gör nog inte din son. Han har fått styra sin kosa västerut över bergen mot Palermo, och där färdas han nu som en zigenare med en hora till hustru som inte ens längre har några hela nunnekläder kvar.

Silvio Vad gjorde hon med dem? Eller vad gjorde han med dem?

Bartolomeo Tänk dig någons hustru i nunnekläder. Det går ju bara inte. Han kommer ju inte åt. Det är för många segel i vägen. Jag vet inte om hon själv rev sönder dem eller om han gjorde det eller om de bara revs sönder.

Silvio Min son brås på far sin! Den saken är klar! Jag eskorterade henne till klostret bara för att han skulle eggas till att bortröva henne därifrån! Men här kommer Fausto! Välkommen, Fausto! Tag dig en bägare vin! Har du nyheter?

Fausto (slår sig ner) Jag har hört en del.

Silvio och Bartolomeo Vad då?

Fausto Den store libertinens hustru stod inte ut med hans hantering och deras armod. Tänk er själva hennes situation med den rika bakgrund hon hade!

Silvio Vad hände?

Fausto Hon blev sjuk. Han förde henne till ett kloster. Hon har blivit nunna igen.

Silvio Det var det jag sade från början! Han skulle aldrig ha gift sig med henne när han ändå inte kunde få hennes pengar! Han skulle ha släppt henne genast som den heta potatis hon var när det blev bråk från faderns sida och koncentrerat sig på andra rika arvtagerskor i stället! Nu är det för sent, och hans karriär har gått i stöpet!

Fausto Såvida inte Donna Maria dör.

Bartolomeo Spekulerar han i det?

Fausto Jag vet inte. Antingen gör han det, eller också struntar han i sitt äktenskap. Man kan ju ändå inte vara gift med en nunna.

Silvio Han skulle aldrig ha gift sig!

Bartolomeo Han gjorde det på din befallning.

Silvio Inte med en som inte gav honom några pengar!

Fausto Seså, Don *Silvio*, lugna er! Drick litet vin!

(*Fausto och Bartolomeo lugnar och tröstar Don Silvio.*)

Akt IV scen 1.

Marta Älskar du mig verkligen, Don Giovanni?
Giovanni Omåttligt!
Marta Tänk att Siciliens vackraste man skulle bli min!
Giovanni Och ingen annans.
Marta Är du säker på att du valt rätt?
Giovanni Jag älskar dig, och kärleken har aldrig fel. Så enkelt är det.
Marta Hur många har du haft före mig?
Giovanni Jag vet inte.
Marta Är det så många?
Giovanni Ja, min älskade Marta, så många är det, men just nu älskar jag bara dig.
Marta Då måste du gifta dig med mig.
Giovanni Det gör jag gärna.
Marta I så fall kan jag tro på dig.
Giovanni Min kärlek kan du alltid tro på.
Marta Här är prästen, som jag talade om. Jag är säker på att han gärna viger oss.
Giovanni Ju förr han gör det, desto bättre, bara så att du ska bli lycklig och tro och lita på mig. Jag vill gärna ge dig all den trygghet jag kan, Marta.
Marta Don Giacomo! Här är mannen som ville gifta sig med mig!
Don Giacomo (kommer ut) Men det är ju Don Giovanni!
Marta Känner du honom?
Giacomo Hela Sicilien känner honom! Han är ryktbar för det hat som Il Commendatore av Corleone har visat honom!
Giovanni Jag fruktar inte Il Commendatore, fader.
Giacomo Tydligt inte, eftersom du tänker gifta dig mot allt vad förnuft heter.
Marta Vad har du gjort den där commendatoren, Giovanni?
Giovanni Absolut ingenting.
Giacomo Han har förfört hans dotter och enleverat henne från ett kloster.
Marta O!
Giacomo (med en blick på Giovanni) Men hon är tillbaka i klostret nu.
Marta Förförde du henne utan att gifta dig med henne, Giovanni?
Giovanni Nej, jag gifte mig med henne, fastän hennes fader förbjöd det.
Marta Då är du redan gift?
Giovanni Nej, äktenskapet är upplöst. Jag gav henne fri. Hon återvände till klostret.
Giacomo Lilla Marta, du bör veta, att det äktenskapet bara är upplöst i Don Giovanni's ögon. Juridiskt och inför Gud är han fortfarande gift med henne hur mycket hon än går i kloster. Naturligtvis kan jag gifta er ändå, men Don Giovanni får ta ansvaret för alla eventuella konsekvenser.
Marta Giovanni, du sade inte att du var gift!
Giovanni Det är jag inte heller. Min hustru är skild från mig och går i kloster.
Marta Men du gifte dig med henne!
Giovanni Ja, det gjorde jag.
Marta Och hon lever ännu!
Giovanni Ja, det gör hon.
Marta Och hennes far vill döda dig! Och han är en mäktig riddare! Du kan bli dödad när som helst! Och ändå vill du gifta dig med mig!
Giovanni Kära Marta, jag vet att jag är en död man. Il Commendatore har redan dödat mig. Det är bara mordets verkliga faktum som saknas. Jag vet att jag är gift

förut. Det kan ingen ändra på. Men eftersom jag är en död man spelar det ingen roll. Jag gifter mig med vem jag vill, och ju fler jag är gift med samtidigt, desto bättre!

Giacomo En olycklig ung mans ansvarslösa desperation.

Marta Vill du då göra mig till änka?

Giovanni Nej, jag vill göra dig till hustru.

Marta (omfamnar honom) Gör mig då till hustru, kvickt innan du dör!

Giovanni Fader, vi är redo.

Giacomo Egentligen är det mot alla föreskrifter, men eftersom ni ändå skall dö, Don Giovanni, och för en stor mans hand, så har jag inte hjärta att neka er ert lilla nöje, i synnerhet som lilla Marta här tycks vara införstådd med de komplicerade och extraordinära omständigheterna...

Marta Jag älskar honom! Gift oss, padre!

Giacomo Ja, jag får väl göra det då. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti....

(gör korstecknet och inleder vigseln. Giovanni lyfter upp Martas hand och lägger sin andra hand på den: ömheten är genuin.)

Scen 2. Hemmet.

Silvio Men varför i alla ohängda och förtorkade helgons namn stannar den odågan på Sicilien! Varför beger han sig västerut när det enda kloka är att bege sig till fastlandet och norrut! Vem bland alla fördömda helgon brås han på egentligen?

Elvira Vår son vet nog vad han gör.

Silvio Tyst, kvinna! Jag vill höra Faustos mening.

Fausto Han har en ny kvinna.

Silvio Och vad i alla rådbråkade helgons namn har det med saken att göra!

Fausto Han har gift sig med henne.

Silvio En till! Ha-ha! Hörde du det, Elvira? Vår son är bigamist! *(till Fausto)* Och vad i den obefläckade avlelsens penis väntar han sig att vinna på det?

Fausto Kärlek.

Silvio Kärlek! Vilket ord! Vilket skämt! Vilken blasfemi! Vilken förryckthet! – Så han har gift sig igen. Är hon rik? Är hon nunna? Är hon hora? Vad är hon?

Fausto En kvinna.

Silvio Det menar du inte, vid min fördömda själ, att han har gått och gift sig med en kvinna! Vilken omåttlig sensation! Jag som trodde han hade gift sig med en sutenör eller präst!

Elvira Du hädar omåttligt, Silvio.

Silvio Vet du då inte, kvinna, att en sutenör och en präst är samma sak? Båda är kopplare, och de samarbetar, som i symbios. Sutenören skickar sina barn till prästen för att bättra sig, och prästen skickar sina barn till sutenören för att fira sin nya oskuld. På den kopplingen hänger hela samhället samman, ty utan präst och sutenör fungerar ingenting. De står för all underhållning vi har, och vi lever bara för vår underhållning. Är det inte så, Fausto?

Fausto Ni har alltid varit en bisarr filosof, Don Silvio.

Silvio Ha-ha! Och njutit av det! Men berätta nu! Vad vid alla prostituerade matronor är det min son egentligen håller på med?

Fausto Han är sentimental, Don Silvio.

Silvio Sentimental kan han vara i sängen. Men han måste tänka på sitt liv också. Vet han inte om att han har lejda mördare efter sig?

Fausto Han älskar Sicilien, Don Silvio.

Silvio Det kan man också göra utanför Sicilien och ibland till och med bättre.

Fausto Han vill inte överge Sicilien. Han kan inte överge sitt hemland.

Silvio Inte ens om det dödar honom?

Fausto Det är där knuten sitter. Han verkar ha gett upp. Han vet att Il Commendatores mäktiga arm är ute för att skörda hans liv. Han betraktar sig själv som en död man. Han älskar Sicilien så mycket att han hellre låter det döda honom än att han överger det. Därför har han också gift sig på nytt. Han struntar i hur det går för honom. Därför struntar han också i hur många äktenskap han ingår.

Silvio Då är han verkligen en sicilianare. Elvira, vi kan vara stolta över får son. Han kommer att gå till historien. Han har accepterat sin dödsdom och utnyttjar sitt martyrium till att fylla det med kärlek. Han går ett vackert öde till mötes. Han är en riktig sicilianare. – Men vad är nu hans nya kvinna för en slyna?

Fausto Hon är en enkel kvinna av folket. Hon är varken rik eller vacker, men han prisar henne för att hon varken är rik eller vacker. Han säger att rika kvinnor bara använder sin rikedom till att demonstrera sin grymhet, hänsynslöshet och egoism, och att vackra kvinnor bara antingen är fullständigt obegåvade, fullständigt opraktiska eller fullständigt bortskämda.

Silvio Alltså prisar och älskar han stycket bara för att han tror att hon saknar sex dåliga egenskaper.

Fausto Ungefär så. Men hon älskar honom, och de är gifta.

Silvio Tillfälligt gifta.

Elvira Vad menar du, Silvio?

Silvio Känner jag min son rätt så spärrar han också in sin nya hustru på kloster för att finna sig en annan.

Elvira Varför tror du det?

Silvio Har man väl en gång upptäckt den kvinnliga variationen, Elvira, så blir man aldrig trött på den. Den kräver sin man och sin ständiga utveckling.

Elvira Du är då ryslig, Silvio!

Silvio Emedan jag är realistisk.

Scen 3. Vid ett kloster.

Giovanni Ta det alldeles lugnt, Marta. Du kommer att få det bra här.

Marta Du vill bara bli av med mig! Jag känner dig nog! Du vill bara skrota mig för att kunna slå runt med andra fruntimmer! Du är trött på mig!

Giovanni Kära Marta, jag tänker bara på din egen välfärd. Mitt liv är för hårt för dig. Jag kan inte längre uthärda att se dig slita ont. Här får du vila en tid, och sedan kommer jag och hämtar dig, och allt blir som förut igen.

Marta Lovar du att komma tillbaka och hämta mig?

Giovanni Lika säkert som det är att jag älskar dig.

Marta Du bara hånar mig!

Giovanni Nej, Marta, du behöver bara ett lättare liv emellan. Du behöver få sova ordentligt om nätterna och äta upp dig så att du mår bra igen. Här hos nunnorna blir du snart dig själv igen.

Marta Om du lovar att komma tillbaka.

Giovanni Så sant som jag älskar dig.

Marta (omfamnar Giovanni) Bu-huu! (gråter)

Giovanni Seså, Marta, om en månad är du glad igen. (tröstar henne. Ett par nunnor kommer och tar hand om Marta.) Ta väl hand om henne. Hon är en god själ.

syster Fortunata Lita på oss, Don Giovanni. (*de går in med Marta.*)

Giovanni Min kärlek blev för mycket för henne. Hon måste få ta igen sig ett tag och komma ner på jorden igen. Visst har hon varit underbar, men hon blev litet väl hysterisk i längden! Puh! (*En annan nunna kommer ut.*)

nunnan Don Giovanni behagade fråga efter mig.

Giovanni Jag frågade efter syster Maria.

Maria (visar sitt ansikte) Känner du inte igen mig?

Giovanni Maria!

Maria Jag har hört om ditt nya giftermål. Vad vill du då med mig mera?

Giovanni Maria! Jag vill ha dig tillbaka! Det är alltjämt endast dig som jag älskar! Kom med mig ut i världen igen! Ack, du är alltjämt den samma! Samma ljuva kvinnlighet och mognad! Vad du är behagligt sval! Ända sedan vi skildes har jag bara drömt om att få se dig tillsammans med mig igen! Du är min, Maria! Det är bara dig jag älskar!

Maria Och vad gör du sedan med mig, när du på nytt har tröttnat på mig? Återlämnar du mig sedan till klostret på nytt efter ytterligare en total skändning? Har du inte gjort nog för att förstöra mitt namn och rykte, Don Giovanni? Här har jag åtminstone funnit frid i en total anonymitet. Den vill du tydligen nu beröva mig, och det på bekostnad av din egen senaste hustru.

Giovanni Maria, missförstå mig inte! Jag älskar dig! Det är bara dig jag älskar! Det är bara mitt äktenskap med dig som är giltigt!

Maria Du är desperat.

Giovanni Ja, jag är helt desperat av längtan efter dig! Kom tillbaka till mig, Maria!

Maria (sliter av sig nunnedoket) Ja, ta mig bort från detta fängelse, Giovanni, och gör mig till hora igen! Det har jag längtat efter ända sedan du lämnade mig här! Jag trodde nog att du skulle komma tillbaka till dina gamla synder! Det gör torskarna alltid!

Giovanni Maria! (*omfamnar henne passionerat*) Du förnekar dig då inte!

Maria Det ska en Don Giovanni till för att enlevera samma nunna från klostret två gånger.

Giovanni Maria! Tänk att du är dig så lik!
(*De lämnar klostret lyckliga och glada.*)

Akt V scen 1.

Silvio Min pojke har fått stora snurren. Hur kan han göra så mot mig? Jag ber honom gå och gifta sig, och han går och dränker sig. När han äntligen gift sig spärrar han in sin hustru på kloster. Världens bästa och rikaste hustru gör han sig av med, och så gifter han sig med en lantlolla. Följaktligen skaffar han sig en bannlysning från kyrkan. När han så äntligen är lycklig med lantlollan spärrar han in henne på kloster också. Och inte nog med det. Sedan enleverar han en annan nunna från klostret. Min son! Min son! Vad har du gjort mig! – Ja, vad är det, hustru?

Elvira En herre har kommit på besök.

Silvio Vad då för en herre?

Elvira Jag vet inte. Jag har aldrig sett honom förut. Men en fin herre är det.

Silvio Släpp då för alla helvetets helgons skull in vår herre!

Elvira (öppnar dörren) Stig in, ers nåd.
(*Il Commendatore inträder.*)

Silvio (reser sig) Commendatore! Ni!

Commendatore Ni förärade mig en gång med ett besök. Jag har inte tidigare återgäldat visiten.

Silvio Jag beklagar djupt er sons tragiska frånfälle.

Commendatore Det var inte ert fel. Det var en regelrätt duell. Jag har förhört de närvarande. Jag försäkrar er, att jag kommer i fredliga avsikter.

Silvio Sitt då ner, vid alla osaliga helgon!

Commendatore (sätter sig) Om ni ursäktar, så föredrar jag numera att hålla mig till alla saliga demoner.

Silvio Får jag fråga vad ert fredliga ärende kan vara?

Commendatore Jag önskar försoning.

Silvio Försoning är något som alltid har förekommit i alltför liten utsträckning på Sicilien.

Commendatore Jag håller med er. Vi är för stolta för att vilja ta några steg i en sådan förödmjukande riktning. Men nu råkar det vara så, att er son gift sig med min dotter, mitt enda kvarvarande barn, och det är ingenting mer vi kan göra åt den saken.

Silvio Så ni vill ändå acceptera honom?

Commendatore Ja.

Silvio Er generositet och välvilja överväldigar mig, *Commendatore*. Får det lov att vara litet jungfrulig Marsala?

Commendatore Min dotter är ingen jungfru längre. Jag avstår.

Silvio Och ni vill då åstadkomma någon offentlig förlikning?

Commendatore Jag vill upptaga er son som min egen.

Silvio Ni vet väl om att han är bannlyst efter sitt andra äktenskap?

Commendatore Jag vet allt om honom. Hans andra äktenskap var olagligt. Egentligen var jag skyldig till det, ty han vågade gifta sig två gånger bara emedan han var säker på att jag skulle låta döda honom. Han tänkte att det därför inte spelade någon roll vad han gjorde. Men nu har han på nytt enleverat min dotter från ett kloster.

Silvio Var det er dotter?

Commendatore Ja.

Silvio Men det är ju underbart! (*slår upp ett glas åt sig*) Ursäkta mig, *Commendatore*, men detta måste åtminstone jag få fira! Hörde du, *Elvira*? Vår son har återvänt till sin första hustru!

Commendatore Fira ni.

Elvira Det låter nästan för bra för att vara sant.

Silvio Kan ni få bannlysningen hävd?

Commendatore Vi kan få hans senare äktenskap ogiltigförklarat.

Elvira (försiktigt) Och kan ni förlåta honom?

Commendatore Ja, om jag får bjuda er alla till en bankett i mitt hus.

Silvio En försoningsbankett? En försenad bröllopsfest?

Commendatore Någonting ditåt.

Elvira Gå du, *Silvio*. Jag stannar hemma.

Commendatore Det är viktigast att ni, *Don Silvio*, er son och min dotter är närvarande.

Silvio *Elvira*! Du måste komma med!

Elvira Låt mig få förbereda en försoningsfest här hemma i stället.

Commendatore Det är jag som är försonaren. Det är jag som förlorat en son och en dotter. Alltså är det jag som bör öppna mitt hus.

Silvio Vi kommer gärna. (*till hustrun*) Förstår du inte? På detta sätt kan allting sluta lyckligt i alla fall!

Elvira Ja, för dig, ja! Din son får ju del av alla de rikedomar du åtrått så länge!

Silvio (*beklagande, till Commendatore*) Hon förstår inte.

Commendatore Jag förstår det. (*reser sig*) Det var allt för den här gången. Jag meddelar exakt datum och tid när vi fått kontakt med ungdomarna.

Silvio Vi är er ytterst tacksamma och underdåniga för alltid.

Commendatore Tack för er samarbetsvilja. Adjö. (*går*)

Silvio (*till hustrun*) Idiot! Ska du förstöra allting med en gång!

Elvira Jag litar inte på honom.

Silvio Han litade på oss! Är du så otacksam och misstrogen att du fördomsfullt avvisar en god vilja?

Elvira Ja, om den kommer från en som håller sig med saliga demoner.

Silvio Du är paranoid, hustru!

Elvira Nej, realistisk.

Silvio Då stannar du hemma och går miste om en glad fest!

Elvira (*deltagande*) Nej, Silvio, jag kommer med, även om det blir för att se dig dö.

Silvio (*misstrogen, oförstående*) Hustru, du är vansinnig!
(*går och smäller igen dörren efter sig.*)

Elvira (*lugnt*) Nej, realistisk.

Scen 2.

Maria Vågar du tro på det?

Giovanni Har vi något val?

Maria Vad menar du?

Giovanni Antingen går jag dit, och han mördar mig, eller också håller jag mig borta, men vill han mörda mig gör han det ändå. Antag att han menar allvar. Då vore det dumt av oss att inte gå.

Maria Tänker din far komma?

Giovanni Ja, och min mor också.

Maria Tänk om det verkligen är sant. Tänk om min far verkligen har förändrats och blivit en ädlare man. Tänk om jag verkligen får min hemgift. Det vore nästan för underbart för att kunna vara verkligt.

Giovanni Likväl har vi vår inbjudan. Din far predikar försoning och vill förena min familj med sin egen. Han har till och med förlåtit och kommit över sin sons död.

Maria Ändå fruktar jag en argan list.

Giovanni Vad tror du är det värsta som kan hända?

Maria Det värsta som kan hända är att han mitt under banketten låter mörda dig och din far, och sedan spärrar han in mig på kloster för evigt.

Giovanni Tror du din far skulle kunna genomföra något sådant?

Maria (*tiger*)

Giovanni Vad skulle han vinna på det?

Maria Absolut ingenting. Han skulle bara tillfredsställa sin stolthet och fåfänga och få utlopp för ett grundlöst och ohyggligt hat.

Giovanni Tror du han är så dåraktig?

Maria Med den höga ställning och ansvar som han innehar är det svårt att tro det.

Giovanni Alltså har vi ingenting att frukta. Vi accepterar hans inbjudan, tar emot hans öppna hand, blir förlåtna och försonade med honom, och lever lyckligt i alla våra dagar. Slut på all fruktan och fattigdom. Är inte en sådan vettig upplösning mera trolig än den dårskap du talade om?

Maria Den borde vara mera trolig.

Giovanni Du är bara rädd. Kvinnor är alltid pessimistiska och mera mörkrädda och nervösa än de klokare männen. Det finns ingen fara. Och finns det något att konfrontera, så är det bättre att vi gör det än att vi låter bli.

Maria Vad du är klok!

Giovanni Kom så går vi! Sedan slipper du någonsin mera tänka på nya klosterrisker.

(*de går.*)

Scen 3. Il Commendatores bankett i sitt hus.

En festligt dukad taffel. Vid bordet sitter utom Il Commendatore, Elvira, Silvio, Maria och Giovanni även Fausto och Bartolomeo.

Commendatore (reser sig med höjt glas) Välkomna, allesammans, till denna oöverträffade högtidsstund! Det är höjden av min lycksalighet och ära att äntligen på ett tillbörligt sätt få hälsa er alla välkomna, min käre svärson Don Giovanni, min älskade dotter, min käre broder Don Silvio, kära Elvira, och även våra kära vänner Fausto och Bartolomeo. Det var verkligen roligt, Don Silvio och Don Giovanni, att ni även insisterade på att era äldsta och bästa vänner även skulle få vara med! Nu ber jag att få skåla med er alla för ett lyckligt genomförande av denna stora försoningsbankett! (*skålar med alla*)

Giovanni (reser sig raskt så fort Il Commendatore åter satt sig till bords)

Jag måste få ta tillfället i akt och genast återgälda skålen med min djupt vördade och högt älskade svärfar, som jag aldrig egentligen tidigare ens fått komma nära. Jag överdriver säkert inte om jag hävdar, att detta ögonblick också är mitt och hela min familjs livs största och underbaraste. Äntligen har alla meningsskiljaktigheter övervunnits, och två i hopplös fejd varande familjer har blivit en! Jag är kort sagt överlycklig. Inte sant, Maria?

Maria Jag också.

Giovanni Men, käre svärfar, jag har också noterat, att i botten på min pokal och min fars har det placerats en pärla, en gnistrande ren och perfekt pärla. Får jag fråga vad som menas med den saken? (*sätter sig*)

Commendatore (reser sig) Käre svärson, naturligtvis får du det. Dessa båda pärlor symboliserar den perfekta biläggelsen av alla problem och dispyter. Jag har avfyrat hårda ord och domar mot dig och din far, men dessa hatbevis är nu utbytta mot försoningens ädla vita pärla. De bringar er fred och försoning. De är era – när ni nått era pokalers botten. (*sätter sig.*)

Silvio (reser sig) Då är det min tur att orera. Jag vill tacka dig, broder, för att du vände en hopplös tvekamp till en himmelsk försoning. Du kunde inte ha gjort det bättre. Du hade makten och medlen på din sida och kunde ha krossat oss, men i stället tog du av dig stridshandsken och erbjöd vänskapshanden. Det var ädlare än någon stolthet. Jag var redan beredd på att få fiska upp min son död ur något dike, men i stället gav du oss pärlor att fiska. Storartat! Detta kommer för alltid att fastna i Siciliens hävder! Och därmed tömmer jag din välsignade pärlemorskimrande

vänskapspokal. (*dricker i botten. Häller sedan ut sin pärla i handen och håller triumferande upp den.*)

Här är den! Sigillet på vår enighet och eviga vänskap och släktskap! Välsignade är vi alla för vår goda viljas skull! Välsignad vare denna dag för evigt! (*sätter sig.*)

Commendatore (*till Giovanni*) Drick upp även du, min son. (*till en kypare*) Håll upp mera vin åt gästerna. (*till Giovanni*) Låt oss även få se dig vinna din pärla!

Maria Drick inte mer, Giovanni.

Giovanni (*hejdar sig*) Varför inte det, min älskade?

Maria (*fixerar fadern*) Min faders pärlor är inte alltid äkta.

Commendatore Min dotter, skall du sabotera vår underbara stämning? Skall du missunna din brudgum hans rättmätigt vunna ovärderliga försoningspärla? Mår du inte riktigt bra?

Giovanni (*glatt*) Hon behöver mera vin. Se, svärfar! Jag dricker dig till!
(*höjer pokalen för att dricka*)

Maria Drick inte, Giovanni!

Giovanni (*hejdar sig*) Vad är detta?

Commendatore Min dotter, du mår verkligen inte bra.

Maria Självmår jag utmärkt, men det gör inte Don Silvio!
(*Allas blickar vänds mot Don Silvio.*)

Silvio Jag mår nog bra, men, ähm, jag är kanske en smula varm. (*förläget*) Jag har kanske druckit en aning för mycket.

Elvira Mår du bra, Silvio?

Silvio Jo, äh, ähöm, jag mår alldeles utmärkt, men, ähm, jag kanske skulle behöva lite frisk luft. (*börjar resa sig från bordet.*)

Elvira (*hjälp honom*) Kom så går vi ut på balkongen.

Silvio Vinet, ähum, det var gott, men... (*raglar, ett ben viker sig, han tar stöd, etc.*)
Vad var det för ett vin egentligen, *Commendatore*?

Commendatore Världens yppersta i sammanhang som detta.

Giovanni (*börjar smått bli orolig*) Berätta, svärfar.

Commendatore Vinet är en speciellt renodlad form av Marsala. Det är extra rent, extra gott, extra starkt och extra kryddat. Men denna delikata krydda har endast ni och er fader fått. Varför dricker ni inte upp, Don Giovanni?

Silvio (*vrålar*) Jag är förgiftad! (*störtar omkull*)

Elvira Silvio! (*störtar fram, försöker väcka honom till liv*)

Bartolomeo Silvio! (*störtar fram och hjälper till*)

Commendatore (*lugnt*) Ta det lugnt. Han har bara fått slag.

Giovanni (*på sin vakt*) Vad menar ni, *Commendatore*?

Commendatore Varför dricker ni inte upp, Don Giovanni? Vill ni inte ta emot er brudgumsgåva? Vadan denna misstro så plötsligt?

Giovanni Här bedriver dolda krafter ett ont och listigt spel! Mor! Hur är det med far?

Elvira Ack, min son, han är död! Han är död!

Giovanni (*drar sin värja*) Om det är ni som har dödat honom kommer ni inte undan, *Commendatore*!

Commendatore (*lika lugnt som tidigare*) Vill du inte vara släkt med mig längre, svärson? (*stampar plötsligt med ena foten i golvet två gånger. Plötsligt rusar vakter in. Commendatore pekar mot Giovanni.*) Grip honom! (*Två vakter griper Giovanni medan en tredje avöppnar honom.*)

Maria Far! Du kan inte mena allvar!

Commendatore Ni har alla sett hur denne gäst, denne svärson till på köpet, grep till vapen mot sin egen svärfar mitt under en försoningsfest i hans bruds eget hus! Det kallas förräderi mot välgörare!

Giovanni Ni har mördat min fader!

Commendatore Bevisa det! Jag påstår att han fått slag.

Fausto Det är lätt att bevisa. Om även den dör som tömmer din pokal, Giovanni, så har här begåtts två mord!

Giovanni Jag föreslår att min svärfar tömmer den.

Commendatore Jag är inte törstig.

Fausto Låt mig! (*griper bägaren*)

Giovanni (tar den ifrån honom) Nej, Fausto! (*stiger upp på bordet. Lugnare:*)

Låt mig dricka.

(*Han dricker. Alla betraktar honom och väntar med förfäran.*)

Giovanni (kastar bägaren ifrån sig tom utan att bry sig om pärlan)

Om jag skall dö är det lika bra att dö här och nu. Om ni vill döda mig, *Commendatore*, så vill jag inte leva, ty ni är min egen svärfar, och jag älskade er dotter.

Commendatore Ni älskade henne mot min vilja.

Giovanni Förslår någons vilja mot kärleken? Vad är väl kraften som säger att den inte vill mot den som säger: Jag vill!? Du är en dåre, *Commendatore*, om du tror att du har dödat mig. (*går fram mot honom på bordet*) Jag är kärleken, och kärleken kan inte dö.

Om du har dödat mig är jag lycklig, ty då har jag dött för kärleken som dess martyr, och ingen martyrgloria kan vara underbarare. *Commendatore*, med all er militära våldsmakt och politiska allhärskarvilja i världen är ni bara en dåre som vågar stå emot kärleken! Och det skall världen få veta! Därför tog jag dig med, Fausto, för att det inte skulle saknas vittnen! Mor! Är han stendöd?

Elvira Han är alldeles död, min kära pojke.

Giovanni (sorgsnare) Det är jag också inom kort. Men det kan inte hjälpas. Gjort är gjort, och ni som överlever har ett förkrossande ansvar, ty endast ni vet sanningen. Jag har levat och älskat. Jag ville även skriva, men nu dör jag i stället. Bara ingen hittar på några dumma legender om mig.... (*störtar ner från bordet. Fausto, Bartolomeo och Maria rusar fram för att hjälpa honom.*)

Giovanni (mattare) Det är ingenting. Det är bara hjärtat. Det blöder. Det blöder av kärlek. Det blöder ihjäl sig av kärlek. Maria! Förlåt mig.... (*dör*)

Fausto Borta.

Maria Död. (*vänder sig om mot sin fader. Strängt:*) Far, vad är meningen med detta?

Commendatore Om ni sätter er ner och tar det lugnt skall jag gärna förklara det för er alla.

Fausto Vi är alla vittnen till hur ni har förgiftat er svärson och hans fader.

Commendatore (ryter) Jag är själv en fader! (*lugnare*) Förlåt mig. Donna Elvira, jag vänder mig till er. Jag ber inte om förlåtelse eller om ursäkt, ty jag ångrar inte mina brott. Jag är en fader. Denne unge man (*visar på liket av Don Giovanni*) kom hit och friade till min dotter. Jag sade kategoriskt nej, ty det hade jag rätt att göra, då min dotter var omyndig, och då jag visste att den unge friarens familj var insolvent. Då begick den unge mannen det fatala misstaget att vägra acceptera ett nej. Han inte bara förförde min dotter utan enleverade henne dessutom från ett kloster. Hade jag då som fader för en omyndig dotter inte rätt att försvara hennes heder och hämnas förlusten av hennes oskuld? Vem i alla helgonförklarade djävlaras namn vill väl ha en våldtagen kvinna till hustru om hon dessutom förklarats arvlös?

Elvira Commendatore, ni behöver inte förklara er. Ni har gjort fullkomligt rätt. Emellertid har ni hämnats dubbelt. Ni borde ha skonat min son, ty endast min make var skyldig.

Commendatore Donna Elvira, ni har ordet.

Elvira Min make tog min son ifrån mig och tvingade honom ut i världen. Han tvingade honom ut bland lösa kvinnor och tvingade honom även att försöka gifta sig. Allt var min makes fel. Min Giovanni hade blivit lyckligare om han fått stanna hemma bland sina böcker.

(sätter handen för ögonen. Gråter.)

Commendatore Donna Elvira, ni ensam är orättvist drabbad. Ni är välkommen till mitt hus. Jag skall ge er ett generöst vederlag.

Elvira (arg) Aldrig! Vill ni köpa mitt tigande? Vill ni tvinga mig att vistas i min sons och makes mördares hus? Aldrig! Kom, Bartolomeo! Låt oss lämna detta hus för alltid med spott och förakt och förbannelse! *(går. Bartolomeo hjälper henne ut.)*

Maria Är ni nöjd nu, far?

Commendatore Inte förrän du är tillbaka i klostret.

Maria Du vill besegla dina onda gärningar med att spärra in mig igen?

Commendatore Du gav dig åt Don Giovanni. Det kan jag aldrig förlåta dig.

Maria Hur kan en fader vara så grym? *(går i vredesmod)*

Commendatore (lugnt) Emedan han är en fader. – Fördömer även ni mig, Fausto?

Fausto (suckar) Commendatore, i en tragedi är ingen fördömd, utom den som överlever. Ty för honom blir livet tyngre än vad döden är för de förlorade. Inte ens den fördömde anstiftaren av en tragedi kan därför mer än beklagas. *(bryter upp)*

Commendatore Bekymra er inte om liken. Vi tar hand om dem.

Fausto Ja, ni kan ju stoppa upp dem och ställa ut dem till allmänt beskådande.

Commendatore De skall få en hederlig begravning.

Fausto En hederlig begravning är bättre än ett ohederligt liv. *(går)*

Commendatore (för sig själv) Det är bäst att jag ser till att sanningen om Don Giovanni kommer ut innan sådana som den där Fausto börjar sprida legender! Till verket! *(går)*

(Liken bärs ut av vakterna.)

Slut.

(31.7.1992)